

Stockholms
stad

BJÖRNMOSSEVÄGEN PROGRAMHANDLING

oktober 2018

Innehåll

Från landskapsanalysen	3
Vision	4
Illustrationsplan	5
Program	6
Dagvatten	9
Ekologi	10
Parken	11
Ängen	12
Skogen	14
Torget	15
Gatan	16

Medverkande

Exploateringskontoret:
Emelie Maniette

Konsulter:

Kragh och Berglund
Jonas Berglund
Anders Lundahl
Hedvig Lindblom

Bakgrund

Programhandlingen är framtagen i samband med exploateringen av området kring Björnmossevägen som en del i planarbetet och syftar beskriva programmeringen av parkområdet och de nya platsbildningarna som uppstår i det. Som grund ligger den tidigare utförda landskapsanalysen, som gett vägledning i hur det nya området kommer utföras.

Syftet med programhandlingen är att samla slutsatserna från arbetet med landskapsanalysen och utifrån det skapa ett underlag för gestaltningen och programmeringen av grönstrukturen i området.

Programhandlingen kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med systemhandlingen.

Från landskapsanalysen

Planförslaget med ny bebyggelse och Björnmossevägens nya dragning innebär konsekvenser som påverkar rekreation, rörelsestråk och ekologiska värden både inom området och dess sammanhang.

Gång- och cykelstråk

1. Standarden på gång- och cykelvägar blir i det nya förslaget bättre i och med att en ny gång- och cykelväg föreslås läggas in på Björnmossevägens östra sida. Den befintliga gång- och cykelvägen i områdets sydöstra del föreslås förlängas ner till Skattegårdsvägen i söder.

2. Gång- och cykelvägen på Björnmossevägens västra sida försvinner till följd av den nya bebyggelsen.

3. Trappan i gång- och cykelvägen upp från Björnmossevägen försvinner och får en annan placering.

Vegetation

4. Områden med vegetation som bedömts som värdefull försvinner. Björnmossevägens nya dragning innebär att den vegetation i parkstråket som bedömts som värdefull behöver avverkas.

5. Tallskog och träd som bedömts som värdefulla försvinner till följd av att den nya bebyggelsen uppförs på Björnmossevägens västra sida.

Rekreation

6. Parkstråket som går längs Björnmossevägen bibehålls i sin utsträckning, men blir smalare.

7. Bollplanen i områdets södra del försvinner till följd av Björnmossevägens nya dragning.

8. Skogsdungen med hållmarkskaraktär i områdets södra del finns kvar och utvecklas för att bättre svara på behovet av lekplatser i närhet av så väl bostäder som skolan.

9. En mer ordnad park tillkommer i områdets norra del vilket kan tillföra rekreationella värden i ett tidigare oprogrammerat område.

Barriärer

10. Den nya bebyggelsen kan komma att fungera som en barriär, både funktionellt och visuellt.

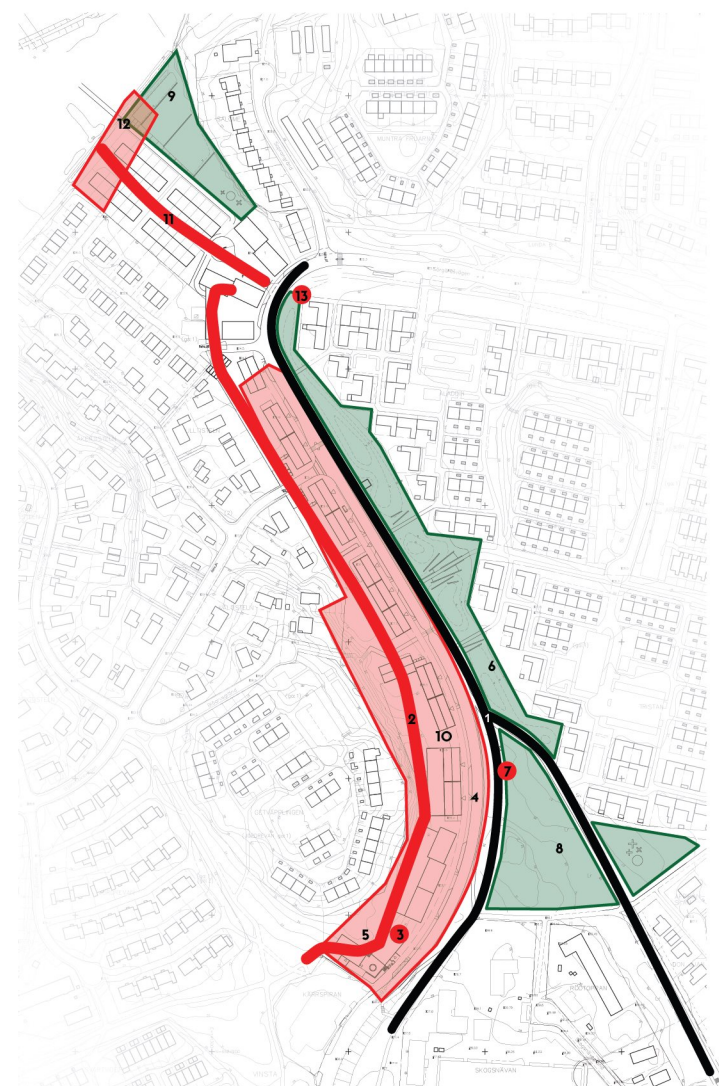
11. De planerade radhusen i områdets norra del är placerade så att de riskerar att inkräkta på parkmark och kopplingen norrut till Järfälla.

Habitatnätverk

12. Den nya bebyggelsen i områdets norra del riskerar att inkräkta på habitat för salamandrar och grodor.

Övrigt

13. Återvinningsstationen får en ny placering.

Teckenförklaring

Stråk som försvinner eller försvagas	Sammanhållet parkstråk
Grönska som utgår	Ny gång- och cykelväg
Park som tillkommer eller utvecklas	Mindre plats som påverkas

Vision

Det nya parkstråket längs Björnmossevägen blir en smalare park som ska klara av att ta hand om dagvatten och samtidigt fungera som ett rekreativt stråk för boende i området. Delar av den befintliga vegetationen försvinner och det nya förslaget bidrar med att kompensera och bibehålla ekologiska samband. Parkstråket optimeras för att fortsätta vara rörelsetråk för människor och djur. Det blir en inkluderande plats för alla, där man kan mötas oavsett ålder eller bakgrund. Det nya parkstråket ska vara en kvalitet för de som redan bor där, de som flyttar in i de nya husen och de som passerar platsen.

I det nya förslaget skapas fyra nya mötesplatser: Ängen, Parken, Skogen och Torget. Två nya lekplatser föreslås, en i norr på Ängen och en i söder intill Skogen. Dessa blir komplement till fåtalet offentliga lekplatserna i området idag.

För att kompensera och optimera de ekologiska sambanden placeras ekohubbar på platser i området. Dessa blir installationer och fungerar både som estetiska tillägg och får en pedagogisk effekt som utvecklas över tid och med årtiderna.

Ängen

Diket med grodor i norr bevaras. Det är ett dragplåster för barn i området och utflyktsmål för skolor. Delar av Ängen bebyggs, men den östra delen bibehålls och gestaltas för att optimera för både barn och groddjur. Ytan ska även fungera som en översvämningssyta vid hundraårsregn.

Parken

Parken kommer skålas för att kunna fungera som översvämningssyta och får en böljande karaktär med klippt gräs, parkträd och på vissa delar buskplanteringar. Vegetationen kommer framförallt läggas i kanterna för att ge ett öppet centralt stråk. Detta ger skydd mot de angränsande tomtarna i öster och en ram mot Björnmossevägen.

Parkens bredd varierar mellan 10-40 meter längs Björnmossevägen och breddas något mer i den södra delen. Den korsas av gångvägar från det befintliga bostadsområdet i öster. Kring en av de korsande vägarna skapas en platsbildning. Topografin tas på vissa delar upp av gradänger som fungerar som informella sittplatser.

Skogen

Skogsdungen som ligger på en kulle norr om skolan har stora kvaliteter som bör bevaras. I förslaget görs inga ingrepp här, men istället skapas en plats där fotbollsplanen idag ligger. Det blir en mer informell plats för äldre barn med inslag av naturlek som kopplas till skogen. Eventuellt förstärks de upptrampade stigarna in till skogen för att göra den mer tillgänglig.

Torget

I södra delen av Björnmossevägens nya sträckning skapas ett litet torg som blir ett tydligt entrémotiv. Det ligger lite ovanför gatan och får en upphöjd planteringsyta med sittkant kring ett vådräd.

Gatan

Björnmossevägen får en ny sträckning och blir mer stadsmässig. Gatan får trottoar med kanstensparkering längs västra sidan och mellan parkeringarna planteras en rad gatuträd. På östra sidan kommer en cykelbana och ett gångstråk löpa längs med parkstråket. Cykelbanan och gångbanan kommer på den mittersta delen separeras med en grön remsa med mindre träd som ger en distans från vägen och även för att fördröja dagvatten innan det bräddar över till parken.

Illustrationsplan

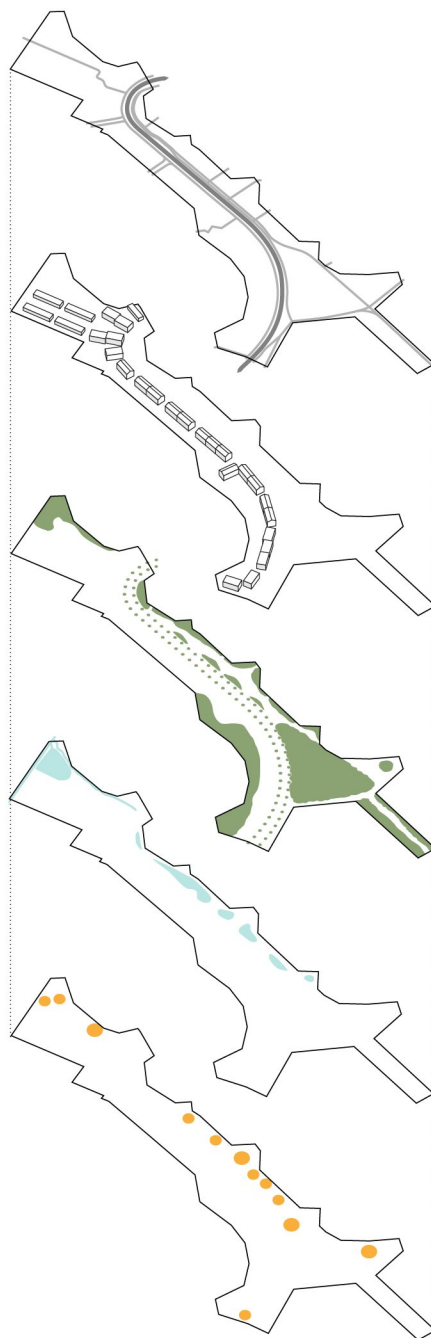
Parkstråket bildar en dalgång som ska kunna ta emot dagvatten från omgivande bostadsområden och motverka att de översvämmas vid större flöden. Topografin skapar också en tydlig definition och avskärmning av platsen. Tvärgående gångvägar knyter an bostadsområdet med Björnmossevägen och delar in parkstråket i mindre rum som får sina egna aktiviteter, funktioner och topografier.

Rummen ska programmeras så att de ger möjlighet för lek och aktiviteter och skapar mötesplatser.

Den befintliga grönskan i området ska bevaras i den mån det är möjligt och kompletteras sedan i både parken och längs gatan. Träden ska vara av sorter som antingen redan finns på platsen eller tillför ekologiska fördelar.

Gång- och cykelvägar får nya dragningar i området. Ett nytt huvudstråk dras längs med Björnmossevägen, med en gren som sträcker sig mot sydost förbi Björnideskolan.

På vissa platser läggs även de så kallade ekohubbarna, tydligt utformade objekt där ekologiska processer kombineras med pedagogisk naturlek och aktivitet.

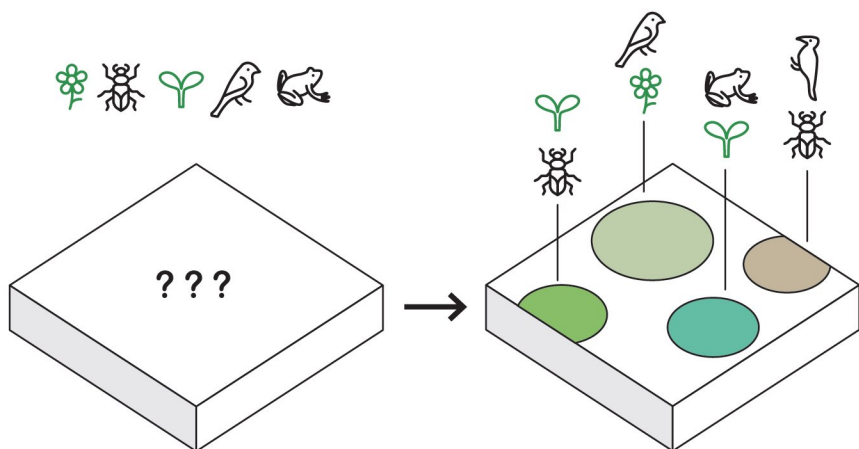
Sprängdiagram: vägar, nya hus, grönska, översvämningszoner och aktivitetsplatser

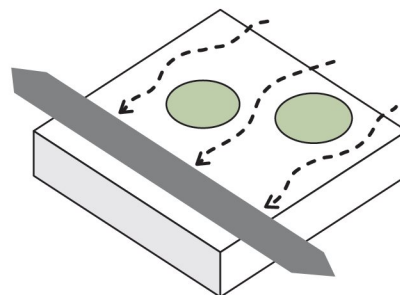
Plan skala 1:5000

Koncept

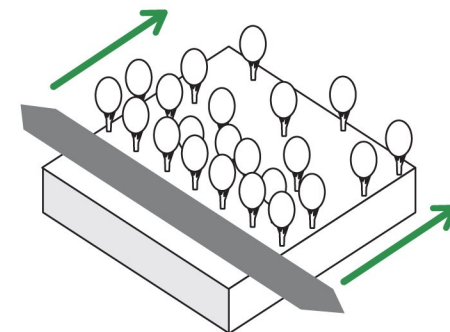
Diagram

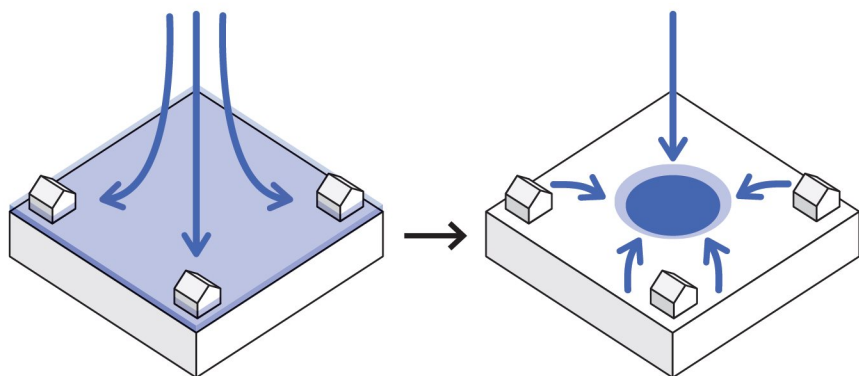
Platser skapas där ekologiska processer kan äga rum och gynna den biologiska mångfalden.

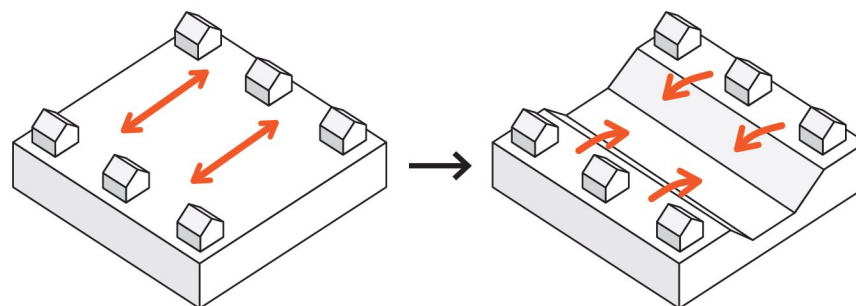
Mindre vägar knyter an till Björnmossevägen och skapar rumsindelning.

Gatuträden fasas in i parken.

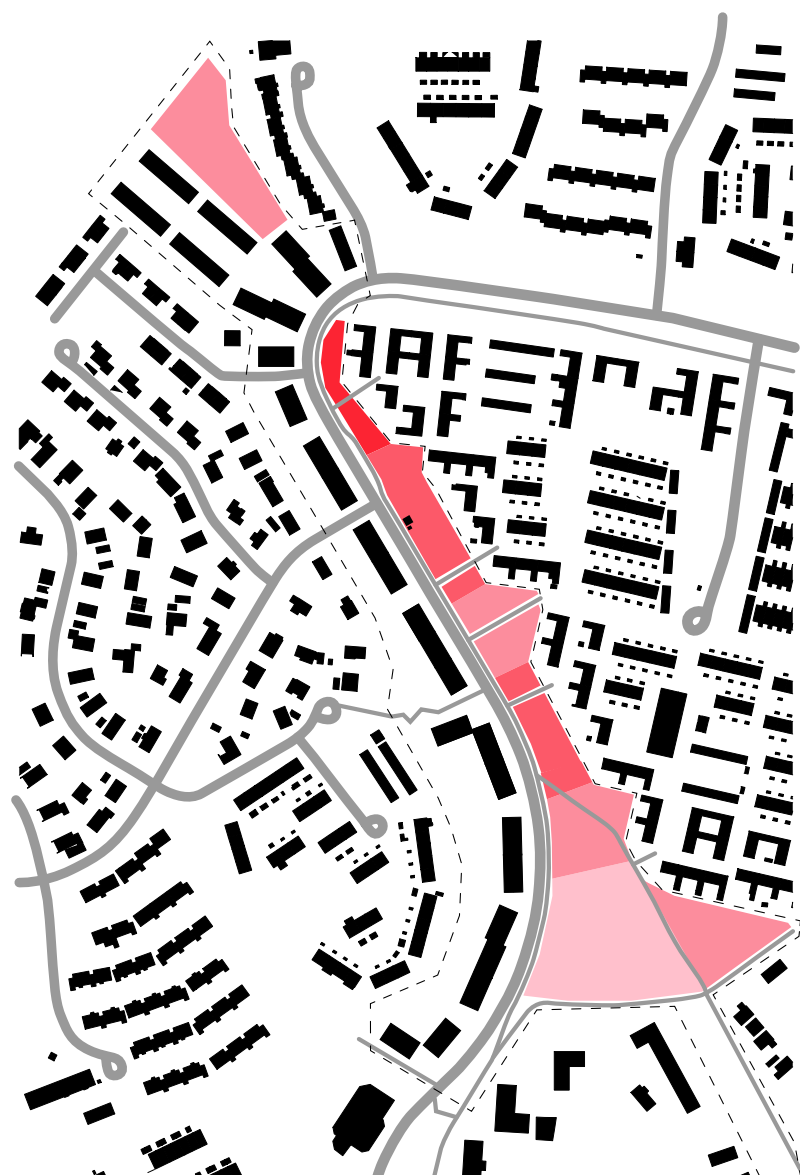

För att minska översvämningsrisken i bostadsområdet skapas sänkor som kan översvämmas och infiltrera dagvatten.

Parkstråket blir en dalgång som tydligare definierar platsen och skärmar av från bostadsområdet.

Program

Bredd parkstråk

- 0-15 ● 30-60
- 15-30 ● 60-

Programzoner

- Våtmark
- Äng/klippt gräs
- Skog
- Programmerad yta
- Torg

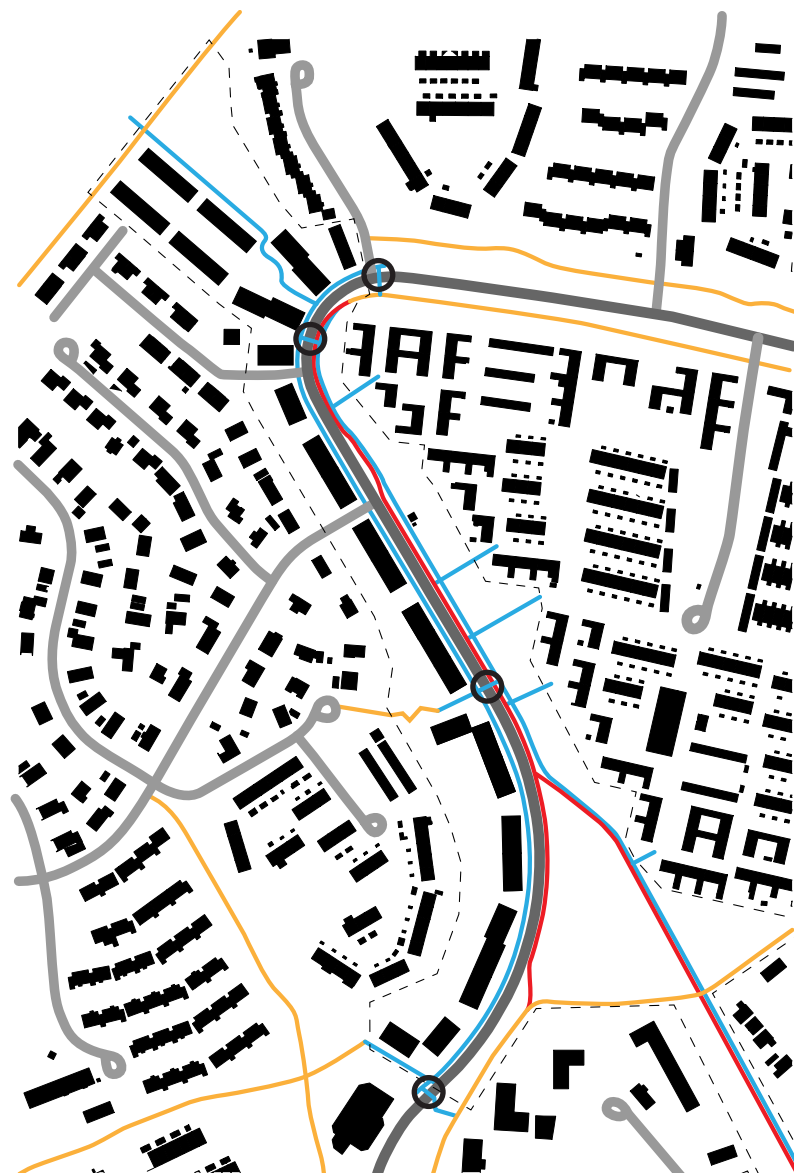

Program

Växtlighet

- Rad med nya gatuträd
- Sparad och kompletterad grönska

Trafik och vägar

- Cykelväg
- Gångväg
- Befintliga G/C-vägar
- Nya Björnmossevägen
- Övergångsställe

Inkom till Stockholms stadsbyggnadskontor - 2019-01-09, Dnr 2017-09225

Parkytan kommer till största delen vara torrlagd och kommer att kunna användas som park den mesta av tiden. Längst uppe i norra delen av Ängen i angränsning till det befintliga diket får parken karaktär av våtäng.

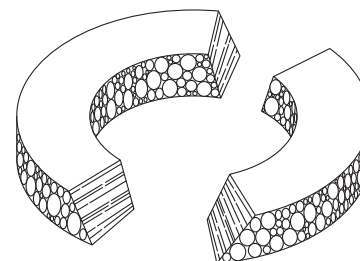
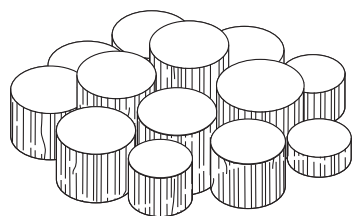
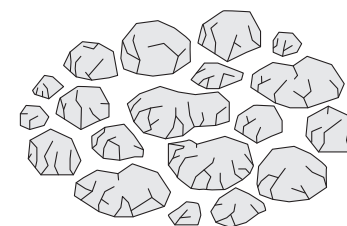
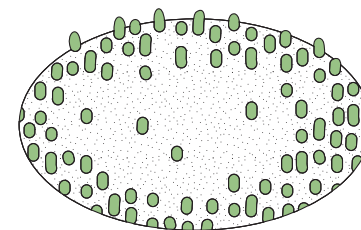
Ekologi

En stor del av vegetationen försvinner i och med Björnmossevägens nya dragning. I det nya förslaget föreslås att delar av vegetationen bevaras, i till exempel Skogen. Arter av träd och buskar som idag finns på platsen återplanteras för att komplettera och optimera de ekologiska sambanden. Utöver detta läggs ekohubbar in i parkrummet för att ge ekologiska processer utrymme och plats. Dessa ska gynna och tydliggöra befintliga ekologiska funktioner.

Ekohubbarna ska erbjuda en påtaglig tidsaspekt. Med tiden ska materialen förändras, brytas ner, sprida sig och kunna ersättas med nytt. De som vistas på platsen ska kunna se hur naturen har sin gång. Växter ska ta över vissa platser, ved bryts ned och blir hem för svamp, insekter och groddjur.

Stenblock och död ved från avverkade träd från området kan återanvändas genom att skapa platsbildningar som ger lekmöjligheter, men också gynnar nedbrytande organismer och groddjur.

I sänkorna som skapas i parkstråket kan infiltrationsbäddar med sten och grus ta plats. I dessa kan grönska sprida sig och de naturliga processerna får ha sin gång.

Inspirationsbilder och skisser på olika typer av ekohubbar

Parken

Utsnitt

I parkstråkets nya gestaltning skapas rum med hjälp av de korsande gångvägarna mellan bostadsområdet och vägen och med topografi. Landskapet blir böljande med gångvägarna som de högsta punkterna och utformas sänkorna som bildas mellan dem. Sänkorna bildar omslutna rum och skärmar av från Björnmossevägen och närliggande bebyggelse.

Rummen aktiveras med möjligheter till lek av olika typer, mötesplatser, stilla kontemplation och fysiska aktiviteter. Längs parkstråket kommer också placeras bänkar, något som saknas i dag.

Parken får flera ekohubbar med olika ekologiska och sociala funktioner.

I södra närmast skolan breddas parkrummet. Här anläggs en lekplats och ett utegym. Platsen kommer att ligga i nära anslutning till skolan och mellan de två större lekplatserna Björnideparken och Ripvidet. Det blir ett komplement och en pausplats för de som rör sig mellan dessa.

Slänt med gradäng

Utsnitt skala 1:500

Sektion A-A', skala 1:500

Utsnitt skala 1:500

Längst norrut i parken skapas en större öppen yta som sluttar ned mot det befintliga diket. Ängen ges en bildare ängslik karaktär där den lägst belägna delen blir en fuktäng. För att inte torrlägga diket skapas en vall i ängens norra del som ger möjlighet till bräddning vid behov.

I södra delen av Ängen anläggs en lekplats som också fungerar som en samlingsplats för besökare som vill utforska diket med dess groddjur.

På platsen blir naturhubbarna ett viktigt inslag för de groddjur som finns här och förhoppningsvis kommer de kunna fungera som boplatser och övervintringsplatser för både groddjur och insekter.

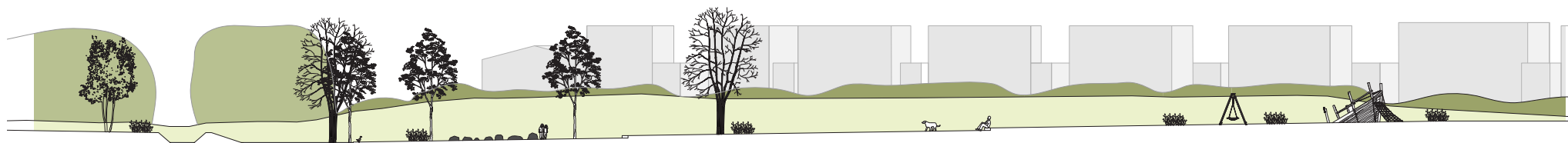
Ängen ska ha ett tydligt pedagogiskt inslag och inbjuda till upptäckarglädje och nyfikenhet för både barn och vuxna.

Amfibier gynnas med utökade översvämningsytor och upplägg av ved och stenblock

Ängsmark med höjdskillnad och inslag med lek, stockar och stenblock

Sektion B-B' skala 1:500

Skogen

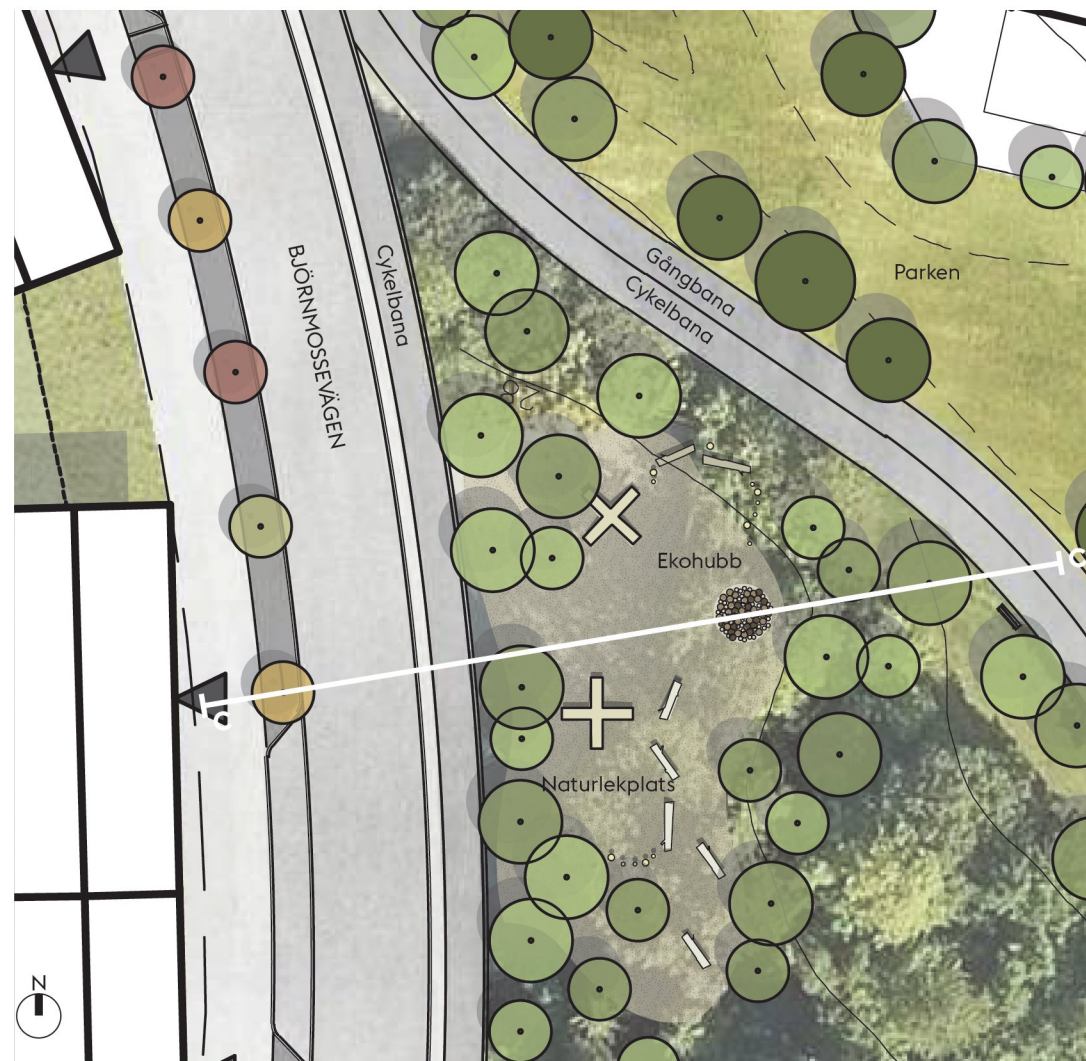
Utsnitt

Där bollplanen ligegr idag skapas en plats med nya funktioner och aktiviteter. Befintliga träd bevaras i så stor utsträckning som möjligt och kompletteras med nya för att skapa en skogsglänta, avskärmad från biltrafiken på den närbelägna Björnmossevägen. I gläntan skapas möjlighet att samlas och att vara, och möjligheter till lek och aktivitet.

Här läggs också ett ekohubb med död ved som gynnar insekter och andra nedbrytare, och som kan användas för klätterlek.

Lek med naturmaterial, inventerad skogslevande stenkärr

Utsnitt skala 1:500

Sektion C-C' skala 1:500

Torget

Utsnitt

Vid gavlarna av de nya husen längst söderut läggs ett torg som kopplar mellan bebyggelsen, Björnmossevägen, den nya dragningen av gångvägen och livsmedelsbutiken.

Platsen ligger i en backe som sluttar ner mot sydväst. Torgytan ligger i nivå med bebyggelsen, och höjdskillnaden tas upp i en sittbar mur som skärmar av mot Björnmossevägen.

I torgets mitt finns ett vådräd i upphöjd plantering med kanter som erbjuder informella sittplatser.

Torgbildning med informella sittplatser på mur och plantering

Utsnitt skala 1:500

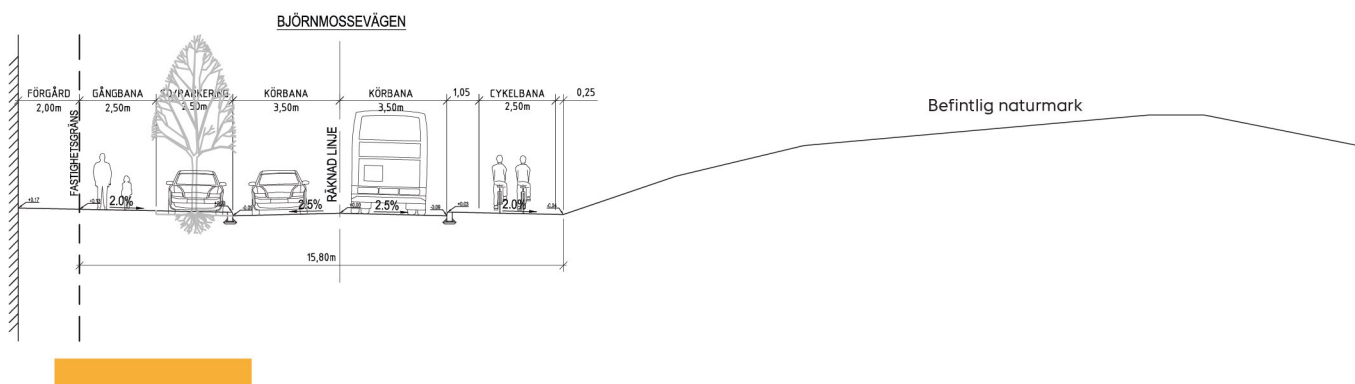
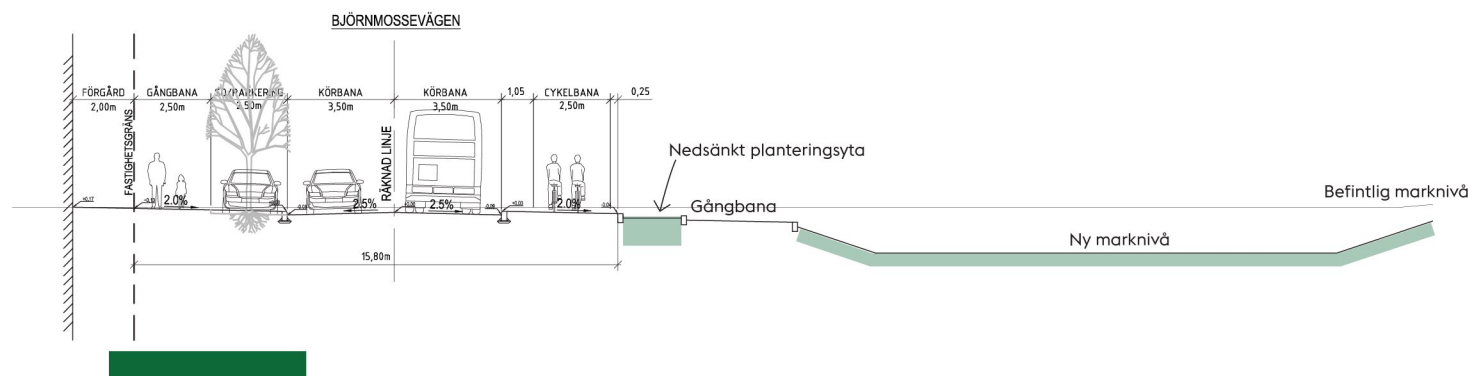
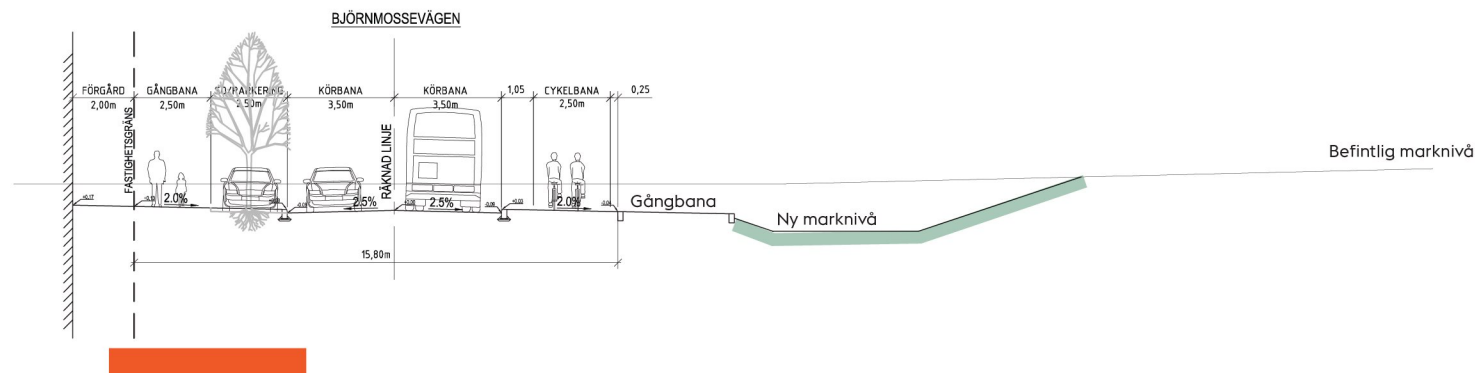

Sektion D-D' skala 1:500

Gatan

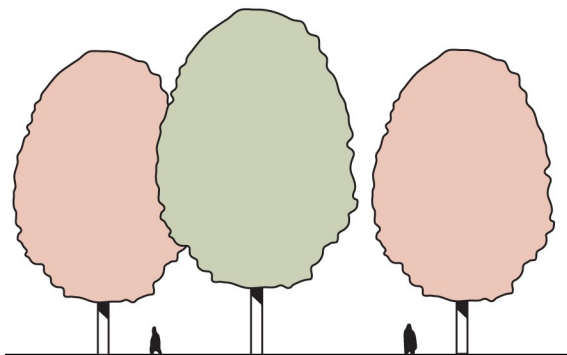
Björnmossevägens nya sträckning ges en stadsmässig gestaltning. På västra sidan mot den nya bebyggelsen anläggs en trottoar med kantstensparkering. Gatuträd placeras i en enkel rad med cirka 8-10 meters avstånd, mellan parkeringsfickorna. Trottoaren beläggs med betongplattor 350x350 mm och munksten 105x210 mm och träden får markgaller. Kantsten utförs i granit. Körytan är bomberad och avvattnas genom brunnas som leds till skelettjordar.

På Björnmossevägens östra sida går en cykelbana längs hela sträckningen. Ett gångstråk sluter upp med cykelbanan och löper parallellt med den. På sträckningen i höjd med parkens centrala delar har gång- och cykelvägarna en planteringsyta med viss höjdskillnad mellan dem.

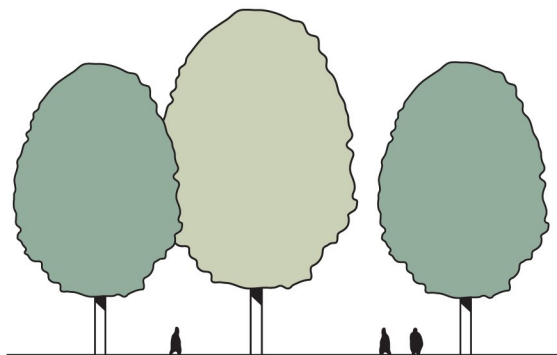

Gatan

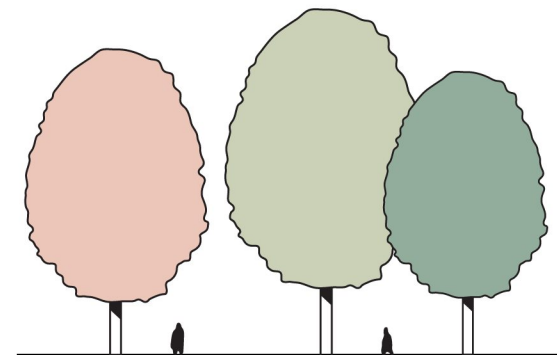
Förslag på gatuträd

Körsbär + lönn

Oxel + lönn

Körsbär + lönn + oxel

Körsbär

Prunus sargentii 'Rancho'
B: 3-5m
H: 8-10m

Lönn

Acer platanoides 'Columnare'
B: 5-8m
H: 10-12m

Oxel

Sorbus x thuringiaca 'Fastigiata' E
B: 4-5m
H: 7-9m

